

Projectplan Blijvend grasland project 2

GreenDutch B.V.

Naam Project	Blijvend Grasland project 2
Projectpartijen	GreenDutch B.V. Melkrijder 11 3861 SG Nijkerk 033 – 24 51 972 info@greendutch.nl
Penvoerder	GreenDutch
Datum revisie Projectplan	17-11-2023
Datum indienen Projectplan	04-08-2023
Datum start Project	01-02-2023
Validator	C. Arthers
Validatiedatum	
Versie methodedocument	23-01-2023
Projectlocatie	Nederland
Looptijd Project	10 jaar
Verwachte Project CO₂-emissiereductie	13.274 ton

Inhoudsopgave

0	Inleiding	4
1	Definities.....	5
2	Beschrijving projecttype	6
2.1	Deelnemende agrarische bedrijven en percelen	6
2.2	Verificatie.....	7
2.3	Uitgifte certificaten.....	7
3	Bepaling additionaliteit van emissiereductie	8
4	Bepaling projectgrens.....	9
4.1	Projectgebieden.....	9
4.2	Projectperiode	9
4.3	Emissies	9
5	Vaststelling van de baseline	11
5.1	Metingen	11
5.2	Bepaling koolstofgehaltes en koolstofvoorraad.....	11
5.3	Bepaling baseline emissies	12
6	Emissiereductie.....	13
6.1	Projectvastlegging in ton CO ₂	13
7	Monitoring.....	15
7.1	Jaarlijkse monitoring.....	15
8	Bijlagen	16

0 Inleiding

GreenDutch B.V. (hierna GreenDutch) is een samenwerking tussen Ekwadraat Advies B.V. en VOB-Holland B.V. VOB-Holland B.V. bestaat uit een groep van bedrijven actief in de agrarische sector, zuivel en vastgoed. Ekwadraat Advies B.V. is een duurzaam adviesbureau en heeft veel ervaring op het gebied van duurzaamheidsprojecten.

GreenDutch werkt samen met landeigenaren en grondgebruikers in Nederland binnen projecten die leiden tot CO₂-reductie. GreenDutch streeft ernaar lokale en individuele CO₂-reductieprojecten te ontwikkelen. De projecten realiseren CO₂-uitstootreductie. In september 2022 is het eerste Blijvend Grasland project van GreenDutch door de SNK gevalideerd. GreenDutch is voornemens een tweede project op te starten waarbij er door middel van blijvend grasland CO₂-emissiereductie wordt gerealiseerd. Dit project wordt in de volgende hoofdstukken beschreven.

1 Definities

- Percelen** Met ‘percelen’ worden percelen bedoeld zoals deze zijn aangemeld door het bedrijf bij de gecombineerde opgave. De gecombineerde opgave is de jaarlijkse opgave door agrarische bedrijven die als basis dient voor o.a. de mestwetgeving. Conform het protocol voor de bemonstering van de bodem voor de fosfaattoestand, mag een perceel een maximale omvang hebben van vijf hectare voor één representatief mengmonster. Voor grotere percelen moeten meerdere mengmonster genomen worden. Aan elkaar grenzende percelen mogen worden samengevoegd tot een totale omvang van ten hoogste vijf hectare.
- Minerale gronden** Minerale gronden zijn bodems met maximaal 20% organische stof en zonder veenlaag binnen 80 cm diepte. Minerale gronden omvatten dus de zand-, klei- en lössbodems. Percelen die niet aan de voorwaarde voor minerale gronden voldoen (< 20% organisch stof) kunnen niet meegenomen worden in de berekening van koolstofvastlegging a.g.v. het project.
- Blijvend grasland** Het niet scheuren van grasland voor minimaal 10 jaar. Ook in het kalenderjaar voorafgaand aan het eerste projectjaar mag het grasland dat meedoet in het project en het jaar daarvoor blijvend grasland was (volgens de definitie van RVO), niet zijn gescheurd. Blijvend grasland is grond met een overheersend natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen. Overheersend betekent dat de vegetatie voor minimaal 50% bestaat uit grassen of andere kruidachtige voedergewassen. Pitrus, riet en heide worden niet gezien als kruidachtig voedergewas. In het kader van de wettelijke regelgeving moet de grond minimaal 5 jaar niet in de vruchtwisseling worden opgenomen (RVO, 2019). In het kader van dit methodedocument geldt hiervoor een periode van minimaal 10 jaar vanaf het eerste jaar waarvoor SNK certificaten verstrekt. Daarbij geldt voor percelen die geclassificeerd zijn als blijvend grasland een ploegverbod. Wel is er ruimte voor lichte grondbewerking om doorzaaien mogelijk te maken. Daarnaast is er een verbod voor bewerkingen en handelingen die de grasmat vernietigen (zoals frezen, spitten en doodspuiten), omdat de effecten van dergelijke bewerkingen nagenoeg gelijk zijn aan de effecten van ploegen. Het methodedocument sluit op dit vlak aan bij de eisen voor Natura 2000 gebieden (Korevaar, 2016) en gaat dus verder dan de definitie die RVO voor blijvend grasland hanteert.
- Bedrijf** Agrarisch bedrijf met grondgebonden landbouw waarbij het bedrijfsareaal wordt bepaald door alle percelen zoals aangemeld in de gecombineerde opgave in projectjaar nul.

2 Beschrijving projecttype

Voorliggend projectplan is gericht op koolstofvastlegging in minerale landbouwbodems van klei en zand door middel van toepassing van blijvend grasland. Met dit project wordt bodemkoolstofbeheer geïntroduceerd in gebieden waarvoor verwacht wordt dat de organische koolstofvoorraad in de bodem constant zou zijn gebleven of zou zijn afgenomen zonder dit project.

2.1 Deelnemende agrarische bedrijven en percelen

Aan dit project nemen een aantal agrarische bedrijven deel. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de deelnemende bedrijven met daarbij het totale bedrijfsareaal en het percentage van het areaal dat deelneemt binnen dit project. Voor het deelnemende areaal geldt dat het huidige landgebruik grasland is.

Uit de tabel volgt dat er voor dit project wordt voldaan aan de voorwaarde dat minimaal 50% van het areaal op bedrijfsniveau deelneemt aan het project (zie ook paragraaf 2.2).

Bedrijf	Totaal areaal [ha]	Deelnemend areaal [ha]	Percentage in project
A	62,44	37,47	60,0%
B	60,65	53,58	88,3%
C	111,9	90,13	80,5%
D	56,97	28,51	50,0%
E	37,92	24,82	65,5%
F	79,14	59,33	75,0%
G	64,67	34,55	53,4%
H	45,00	24,17	53,7%
I	36,76	23,51	64,0%
J	35,05	20,11	57,4%
K	75,82	50,48	66,6%
L	47,95	33,86	70,6%
M	77,07	42,39	55,0%
N	22,23	22,23	100,0%
O	77,43	42,43	54,8%
P	97,41	84,73	87,0%
Q	21,65	13,01	60,1%
R	7,48	6,27	83,8%
S	104,2	102,27	98,1%
T	83,14	46,54	56,0%
U	84,18	44,12	52,4%

Tabel 1 Deelnemende bedrijven en percelen in dit project

De bedrijfsarealen van de deelnemende bedrijven bestaan niet uit natuur(gras)land.

In jaar 0 zijn bodemmonsters van de deelnemende percelen genomen. De resultaten hiervan zijn weergegeven in Bijlage 1, tabblad 'SoilPropertiesField'. Per perceel zijn de volgende waarden gegeven:

- Oppervlakte, in ha;
- Bodemtype: zand of klei;
- Kleigehalte (Clay_Cont), in %;
- Organische stofgehalte (OM_Cont) in jaar 0, in %.

In Bijlage 2 geven de ingekleurde percelen in de satellietfoto's per bedrijf het deelnemend areaal weer. Een aantal percelen zijn rood en geel gekleurd. Dit betekent dat het landgebruik van deze percelen in 2022, dus voorafgaand aan dit project, het verbouwen van maïs (geel) en aardappelen (rood) was.

2.2 Verificatie

De hoeveelheid in de bodem aanwezige organische stof wordt gemeten bij aanvang van het project, na 5 jaar en na 10 jaar (eindsituatie). De waarde in de nulsituatie van alle deelnemers in het project wordt gebruikt als input voor de modelberekening. Vergelijking van de na 5 en 10 jaar gemeten hoeveelheid met de uitgangssituatie, levert de gemeten hoeveelheid totaal vastgelegde CO₂.

Voor verificatie dient gedurende het hele project te zijn voldaan aan de volgende eisen:

1. Er wordt voldaan aan de voorwaarden voor blijvend grasland, zie Definities. Monitoring vindt plaats met behulp van de Groenmonitor.
2. Minimaal 50% van het areaal van een bedrijf doet mee in het project (daarmee wordt afwenteling door lagere C-gehalten op andere percelen voorkomen)
3. De gemeten hoeveelheid vastgelegde CO₂ binnen het gehele project bedraagt minimaal 50% van de berekende hoeveelheid (in beide situaties voor alle deelnemers gezamenlijk). Indien de gemeten hoeveelheid minder dan 50% bedraagt, geldt de verificatie alleen voor de jaarlijks uitgegeven certificaten (10x 5%; zie hier onder en onder 'Monitoring parameters').

Wanneer er op een gegeven moment niet wordt voldaan aan criteria 1 en 2, vallen deze percelen buiten het project en wordt de gemeten hoeveelheid vastgelegde CO₂ niet meegenomen.

2.3 Uitgifte certificaten

De binnen het project in potentie vast te leggen hoeveelheid CO₂ wordt met het RothC model berekend. Het is de som van de vast te leggen hoeveelheid CO₂ van alle deelnemende percelen en deelnemende bedrijven. Dit is het projectdoel totaal en vormt de basis voor de hoeveelheid certificaten.

50% van de certificaten wordt met een verdeling van 5% per jaar gedurende 10 jaar aan de deelnemer beschikbaar gesteld. De andere 50% komen pas na verificatie aan het eind van het project beschikbaar. Na vijf jaar wordt een verificatie uitgevoerd.

Mocht blijken dat voor bepaalde percelen niet altijd aan de voorwaarden is voldaan, dan worden deze percelen buiten beschouwing gelaten. Deze percelen komen ook niet in aanmerking voor uitkering van de resterende 50% na 10 jaar en reeds uitgegeven maar niet geverifieerde certificaten in de afgelopen jaren worden ingetrokken.

3 Bepaling additionaliteit van emissiereductie

Om te voldoen aan de additionaliteit van de emissiereductie dient er te worden voldaan aan onderstaande voorwaarden. Op het moment van indiening van dit projectplan:

- Bestaat er in Nederland en EU nog geen verplichting om koolstof in de bodem vast te leggen, noch bestaat er een subsidieregeling voor;
- Is er op bedrijfsniveau geen wettelijke plicht om blijvend grasland ook in stand te houden.
- Is de afgelopen 20 jaar het gemiddelde OS-gehalte van minerale landbouwbodems niet significant veranderd (bron: <https://edepot.wur.nl/509781>);
- Is een vrijwillige toepassing met als doel koolstofvastlegging daarom additioneel.

Binnen Natura 2000-gebieden is er aanvullende wetgeving dat blijvend grasland niet mag worden gescheurd of vernietigd. Binnen dit projectplan vallen geen gebieden die liggen in Natura 2000-gebieden.

4 Bepaling projectgrens

De fysieke grenzen waarbinnen de koolstofvastlegging wordt bepaald zijn alle percelen die meedoen in het project waarop de maatregel plaatsvindt en het bodemtraject waarin de meeste bodemkoolstof voorkomt in de bodem: de bovenste 25 cm vanaf maaiveld.

4.1 Projectgebieden

Het projectgebied omvat percelen die door de bedrijven zijn aangemeld voor het project en de additionaliteitscriteria uit hoofdstuk 3. Het projectgebied is beschikbaar als BRP-kaart (Basisregistratie Percelen). Zie Bijlage 1 voor deze percelen.

4.2 Projectperiode

In het kalenderjaar voorafgaand aan het eerste projectjaar mag het grasland dat meedoet in het project en het jaar daarvoor blijvend grasland was (volgens de definitie van RVO), niet zijn gescheurd. De startdatum van het project is 1 februari 2023. Het kan zijn dat dan al sprake is van blijvend grasland. Door mee te doen aan het project, verplicht het bedrijf zich tot het in stand houden van dit blijvend grasland gedurende minimaal 10 jaar. Er kunnen geen certificaten worden toegekend voor vastlegging van bodem-C in blijvend grasland in jaren voorafgaande aan het project.

Alle deelnemers hebben bevestigd dat de grondgebieden ofwel in eigendom zijn ofwel dat het gaat om langdurige pacht. Dit is door GreenDutch voorafgaand aan de aanvang van het project gecontroleerd. Daarbij is contractueel de intentie vastgelegd voor het continueren / verlengen van de maatregelen na afloop van de projectduur. In het contract wordt een duur van onbepaalde tijd genoemd met een minimale periode van 10 jaar. Figuur 1 laat het desbetreffende artikel uit het contract zien.

- 2.3 De gebruiker heeft de intentie om de vooraf aangegeven percelen ook na de 10 jaar als blijvend grasland te houden.

Figuur 1 Artikel 2.3 uit het contract tussen GreenDutch en het deelnemende bedrijf

4.3 Emissies

Emissies uit het verbranden van fossiele brandstoffen en het toepassen van bemesting (CO₂, N₂O) worden in dit document niet meegeteld (conservatieve benadering). De gemiddelde jaarlijkse emissies t.g.v. het gebruik van fossiele brandstoffen in een landbouw baseline-scenario zal hoger zijn dan in een projectscenario, omdat daarin minder grondbewerkingen worden toegepast. Op het vlak van bemesting zal de situatie in het baselinescenario gelijk zijn aan het projectscenario; in beide situaties geldt de mestwetgeving als bindend. N₂O-emissies vinden plaats bij de omzetting van stikstof in de bodem. Bij het scheuren van grasland komt naast CO₂ ook veel stikstof vrij, wat kan leiden tot hoge N₂O emissies. Bij blijvend grasland wordt dit voorkomen. Gezien de beperkte data en grote onzekerheid in deze emissies zijn de mogelijke emissiereducties niet meegenomen.

4.3.1 Afbouwen derogatieregeling

Tot op heden doen alle grondgebruikers mee aan de derogatieregeling. Dit houdt in dat er 230-250 kilo stikstof uit dierlijke mest mag worden toegediend op de percelen. Deze uitzondering is ten einde gekomen in 2022. Vanaf 2023 moet er worden afgebouwd met het uitrijden van dierlijke mest op landbouwgrond.

Vanaf 2026 is er geen derogatie meer voor Nederland en mag er nog slechts 170 kg stikstof uit dierlijke mest per hectare worden uitgereden. In de berekeningen van het RothC model wordt rekening gehouden met de afbouw van derogatie.

5 Vaststelling van de baseline

5.1 Metingen

Om koolstof in de bodem te bepalen, worden er in een perceel monsters tot 25 cm diep genomen. Per perceel zijn minimaal 40 deelmonsters genomen, volgens het 'Protocol fosfaatdifferentiatie' als gepubliceerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland met GPS, zodat na 10 jaar op dezelfde plek wordt bemonsterd. Deze monsters worden later samengevoegd tot één mengmonster dat wordt geanalyseerd, zodat de heterogeniteit binnen een perceel wordt meegenomen. Deze heterogeniteit geeft al aan dat er sprake is van een hoeveelheid organische stof (OS-gehalte) in de bodem met een bandbreedte. Deze heterogeniteit kan afhangen van natuurlijke verschillen, zoals processen die het landschap bepalen (geomorfologie, zoals kreekruggen, veenlagen, rivierlandschappen etc.) maar ook van verschillen die op het land door management ontstaan, denk aan kopakkers, stukken land die door de tijd bij andere gewaspercelen ingedeeld raken, verschillen in bemesting, etc.

Het moment van meting voor de baseline is jaar 0, voorafgaande aan het groeiseizoen (1 februari) in jaar 1. Bij voorkeur wordt deze meting in hetzelfde seizoen gedaan als de tussenmeting in jaar 5 en de eindmeting in jaar 10.

De grondmonsters worden genomen door DUMEA. Dit is een organisatie die is geaccrediteerd bij de Raad van Accreditatie. Conform het protocol voor de bemonstering van de bodem ter bepaling van het PAL-getal en het Pw-getal, mag een perceel een maximale omvang hebben van vijf hectare voor één representatief mengmonster. Voor grotere percelen zijn meerdere mengmonsters genomen. Een voorbeeld van een deelmonsterrapport is weergegeven in Bijlage 3.

Voor de organische stof analyse is thermische destructie (gloeiverlies methode) toegepast. Het OS-gehalte is bepaald en deze is vervolgens omgerekend naar het organische koolstof gehalte (OC-gehalte) door het OS-gehalte te vermenigvuldigen met 0,54. Deze factor 0,54 is de gemiddelde OC-OS-ratio, gebaseerd op de metingen in CC-NL (Tol-Leenders et al., 2019). De gebruikte analysemethode, die is toegepast bij de start van het project (jaar 0), zal ook halverwege het project (jaar 5) en bij de afronding van het project (jaar 10 op deze manier en in hetzelfde seizoen worden toegepast.

5.2 Bepaling koolstofgehaltes en koolstofvoorraad

Het koolstofvoorraad (C-voorraad) in de bodem wordt bepaald aan de hand van de dichtheid van de bodem en koolstof gehalte (C-gehalte)

De dichtheid wordt als volgt berekend op basis van formules van Wösten (2001) voor kleigronden en Hoekstra en Poelman (1982) voor zandgronden (gehalte is uitgedrukt in procenten):

$$\text{Dichtheid klei} = 1 / (0,6117 + (0,003601 * \text{kleigehalte}) + (0,002172 * (\text{OS} - \text{gehalte})^2) + (0,01715 * \ln(\text{OS} - \text{gehalte})))$$

$$\text{Dichtheid zand} = 1 / (0,667 + (0,021 * \text{OS} - \text{gehalte}))$$

De gemeten OS-gehalten worden omgerekend naar C-gehalte door deze te vermenigvuldigen met de factor 0,54 (Tol-Leenders et al., 2019). Vervolgens wordt dit omgerekend naar C-voorraad op basis van de volgende formule:

$$C - \text{voorraad bodem (in ton C/ha)} \\ = \text{dichtheid (in kg/dm}^3\text{)} \times \text{bodemdpte (in m)} \times 10000 \times C - \text{gehalte (in kg/kg)}$$

Voor alle percelen zijn de waardes berekend met het RothC model en terug te vinden in Bijlage 1, tabblad 'SOC_Field_Total'. Jaarlijks wordt er een vaste waarde meegenomen voor de toename in koolstof door gewasresten (zie kolom SOC_CarbonResidues). Het model berekent de hoeveelheid C input uit gewasresten op basis van het geselecteerde gewas. Voor blijvend grasland is dit een vaste waarde van 5,1 kg ds/ha (Hendriks et al. 2021).

5.3 Bepaling baseline emissies

De baseline emissie/vastlegging wordt op 0 ton CO₂/ha/jaar gesteld.

6 Emissiereductie

De netto vastgelegde CO₂ wordt bepaald uit het verschil tussen de huidige koolstofvoorraad (baseline) en de berekende/gemeten koolstofvoorraad voor de situatie met blijvend grasland (project) na 10 jaar. De jaarlijkse CO₂ vastlegging per perceel kan dan als volgt worden berekend:

$$CO_{2\text{ vast}} = \frac{44}{12} * ((C_{\text{voorraadjaar}10} - C_{\text{voorraadjaar}0})/10) * \text{areaal}$$

Waarbij de volgende parameters worden gebruikt:

CO_{2vast} = CO₂ vastlegging in ton CO₂/ha/jaar;

44/12 is de factor voor omrekening van C naar CO₂.

C_{voorraad} = koolstofvoorraad in de bodem (voor de laag 0-25 cm) in ton C/ha

Areaal = oppervlakte van het deelnemende areaal in ha

De berekening kan ook in termen van CO₂-emissies worden gedaan, de jaarlijkse CO₂ vastlegging is dan:

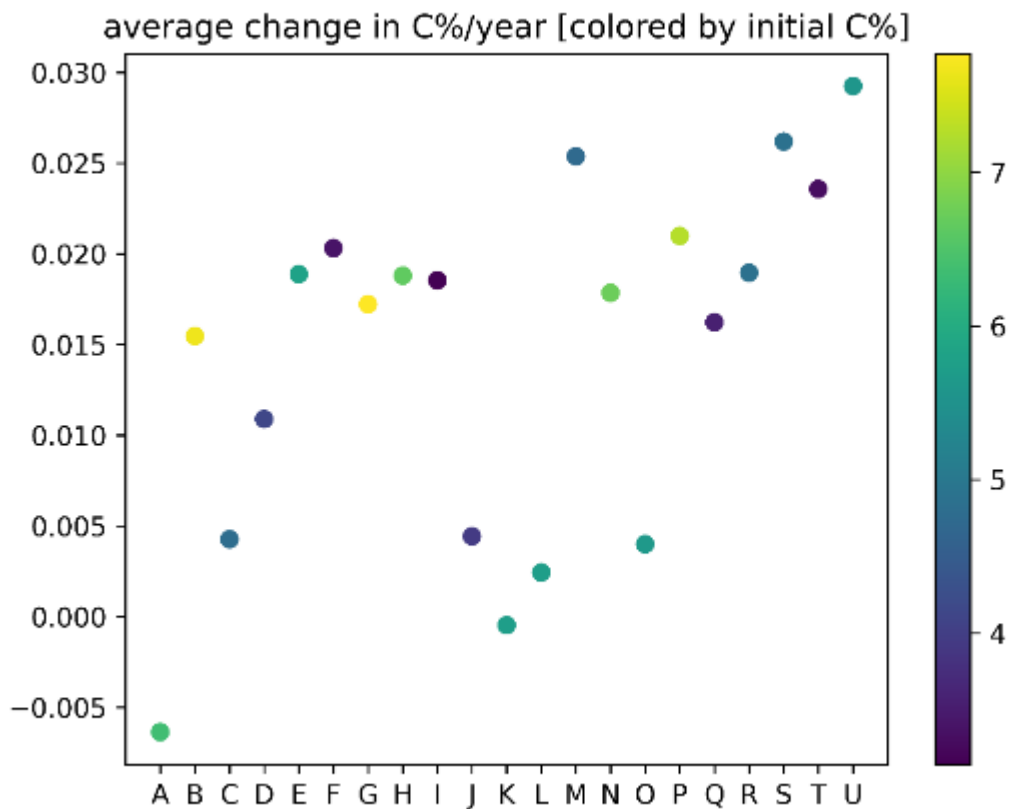
$$CO_{2\text{ vast}} = \frac{44}{12} * ((C_{\text{balansproject}}) - (C_{\text{balansbaseline}})) * \text{areaal}$$

C_{balans} is uitgedrukt in ton C/ha/jaar. Zoals in paragraaf 5.3 is beschreven, wordt de baseline emissie/vastlegging op nul gezet. De netto vastlegging is dan ook gelijk aan de berekende jaarlijkse toename van de C-voorraad.

Voor alle percelen zijn de waardes berekend met het RothC model en terug te vinden in Bijlage 1, kolom CO_{2seq} in tabblad 'SOC_Field_Total'.

6.1 Projectvastlegging in ton CO₂

De totale vastlegging in CO₂ van het project is de som van de vastlegging van alle percelen. Zoals eerder genoemd is dit afhankelijk van het koolstofgehalte in de bodem. Figuur 2 laat zien hoe dit volgens de berekeningen in het RothC model gemiddeld over de projectperiode verandert per bedrijf.

Figuur 2 Gemiddelde verandering in koolstofgehalte per bedrijf

Uit de berekeningen van het RothC model volgt dat verwacht kan worden dat de deelnemende percelen na 10 jaar **13.274 ton CO₂** in de bodem hebben vastgelegd. Per jaar houdt dit naar verwachting een gemiddelde vastlegging van 1.327 ton CO₂ in. Zie ook tabblad 'CO₂_vast totaal' in Bijlage 1.

Met RothC is berekend dat de koolstofvoorraad van de percelen van boerderij A gedurende projectperiode afneemt. M.a.w. er wordt CO₂ uitgestoten. Ondanks dat zullen de percelen van deze boerderij toch deelnemen in dit project, omdat anders de kans bestaat dat de koolstofvoorraad nog sterker afneemt als deze percelen niet zouden deelnemen aan het project.

7 Monitoring

Ieder jaar vindt registratie plaats. Via de Groenmonitor vindt controle plaats of op alle percelen grasland op alle momenten gras aanwezig is. Ook in het kalenderjaar voorafgaand aan het eerste projectjaar wordt gecontroleerd dat het grasland dat meedoet in het project én het jaar daarvoor al blijvend grasland was (volgens de definitie van RVO) niet was gescheurd.

Als aan de gestelde eisen is voldaan, wordt vanaf het eerste projectjaar in het betreffende jaar 5% van de certificaten uitgekeerd. Als niet aan de eisen is voldaan, wordt voor het betreffende perceel geen uitkering gedaan. Hiermee vervalt ook het recht op uitkering van 50% in jaar 10 (op basis van metingen bodem-C in jaar 10). Het betreffende perceel maakt geen deel meer uit van het project. De tot dan toe uitgegeven maar nog niet geverifieerde certificaten voor het perceel worden ingetrokken. Als ieder jaar aan alle eisen wordt voldaan, wordt in totaal 10 maal 5% van de certificaten (totaal 50%) uitgekeerd.

Op projectniveau wordt voor het project als totaal de gemeten bodem-C toename bepaald. Deze gemeten bodem-C toename wordt vergeleken met het projectdoel totaal, zoals vastgesteld in jaar 0 (op basis van het model). Dit projectdoel wordt zo nodig gecorrigeerd voor percelen die gedurende de afgelopen 10 jaar niet altijd aan de voorwaarden voldeden. Als minimaal 50% van het 'projectdoel totaal' op projectniveau is gerealiseerd, wordt de resterende 50% van de certificaten uitgekeerd. Als minder dan 50% van het doel is gerealiseerd, vervalt de resterende uitkering van 50%, maar krijgt de eerste 50% (5% per jaar) wel de status 'geverifieerd'.

De totale hoeveelheid bodem-C certificaten wordt verdeeld naar rato van de opbrengst in bodem-C certificaten per deelnemer. Op deze wijze wordt een iedere deelnemer beloond aan de hand van het aantal certificaten dat resulteert in het betreffende gebied.

7.1 Jaarlijkse monitoring

Jaarlijks wordt gecontroleerd of aan de voorwaarden voor blijvend grasland is voldaan. Als uit de Groenmonitor blijkt dat op een gegeven moment in het jaar geen gras aanwezig is op een perceel, wordt niet aan de regel 'blijvend grasland' voldaan. De Groenmonitor geeft zo mogelijk wekelijks of vaker een update van de groenindex, zodat gewasgroei te volgen is. In het systeem kunnen alle percelen worden geselecteerd en per perceel een overzicht van de bedekking in het afgelopen jaar worden weergegeven. Als blijkt dat de NDVI (de Normalized Difference Vegetation index) meer dan twee weken achter elkaar onder de 0,35 zakt, lijkt er niet meer sprake van een gesloten gewas (en dus geen blijvend grasland). De deelnemer wordt de mogelijkheid gegeven om te onderbouwen dat niet door herinzaai, maar door extreme weersomstandigheden de bedekking meer dan twee weken onder de 0,35 is gezakt. Dit kan bijvoorbeeld door het aanleveren van weersgegevens en door de ontwikkeling van de NDVI.